

звернення: 24.10.2023).

3. Про затвердження Правил розслідування авіаційних подій з цивільними повітряними суднами в Україні: Наказ від 12 груд. 2001 р. № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1088-01#Text> (дата звернення: 24.10.2023).

4. Сірко Богдан. Наглядова діяльність транспортного прокурора: сучасний стан і перспективи розвитку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10. Одеса, 2011. 22 с.

УДК 343.1(043.2)

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,
Герасименко О.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗНИЩЕННЯ ЛІТАКА АН-225 «МРІЯ» – РОЗСЛІДУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ

АН-225 «Мрія» – найбільший та найпотужніший у світі транспортний літак, створений київським КБ імені Антонова. Створювався для перевезення об'єктів космічної промисловості, важливою характеристикою якого була здатність транспортувати надважкі й надгабаритні вантажі, як усередині, так і на зовнішній підвісці. Останні 20 років літак виконував перевезення гуманітарних великогабаритних вантажів до місць, що постраждали від стихійних лих: землетрусів, цунамі, ураганів. Також його неодноразово було залучено до перевезень обладнання для гуманітарних місій та транспортування військового забезпечення, що говорить про його особливу значущість. За час свого існування АН-25 «Мрія» сотні разів встиг увійти в книгу рекордів Гіннеса, стати національною гордістю та найбільшим досягненням України в авіації.

24 лютого 2022 року почалося повномасштабне вторгнення збройних сил російської федерації на територію України. Аеропорт «Антонов» у Гостомелі став однією з перших цілей окупантів під час вторгнення. 27 лютого в результаті повітряної атаки ворожих військ на аеропорт літак «Мрія» згорів.

27 лютого 2023 року Офіс Генерального Прокурора на своєму сайті повідомив про знищення літака та заявив про початок розслідування: «Внаслідок атаки збройних сил російської федерації артилерійським обстрілом військового аеродрому «Антонов» у Гостомелі Київської області знищено унікальний цивільний літак АН-225 «Мрія». За процесуального керівництва Київської обласної

прокуратури розпочато досудове розслідування за фактом порушення законів та звичаїв війни (ст. 438 КК України)» [1].

Важливою деталлю також є звернення командира екіпажу літака. Дмитро Антонов записав відеозвернення, в якому звинуватив керівництво «Антонова» у бездіяльності, що призвела до знищення літака на летовищі Гостомеля, що є вагомим доказом в розслідуванні справи [2].

Співробітники СБУ спільно з представниками Офісу Генпрокурора провели низку обшуків у рамках відповідного кримінального провадження. Розслідування встановило, що службові особи, незважаючи на застереження державних органів, не вжили належних заходів до збереження літака. Також окремі працівники підприємства тривалий час перешкоджали Силам оборони в організації протиповітряної та наземної охорони літовища. Усе це призвело до знищення АН-225 та ще кількох літаків. Досудове розслідування проводилось слідчими СБУ за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора [3].

10 березня 2023 СБУ повідомила про підозру екскерівникам ДП «Антонов», чії дії призвели до знищення «Мрії». Служба безпеки збрала ґрунтовну доказову базу на колишніх гендиректора ДП «Антонов», його заступника та начальника підрозділу з авіабезпеки. За матеріалами слідства, напередодні повномасштабного вторгнення чиновники не допустили військовослужбовців Національної гвардії України на територію Гостомельського аеропорту для підготовки до його захисту. Встановлено, що у період січня-лютого 2022 року посадовці прямо заборонили українським військовим зводити оборонні укріплення та фортифікаційні споруди на летовищі. Для цього віддали розпорядження заблокувати допуск бійців Нацгвардії на територію об'єкта. Такі злочинні дії призвели до тимчасового захоплення стратегічно важливого аеродрому, навколишніх населених пунктів і знищення літака АН-225 «Мрія». На підставі зібраних доказів слідчі Головного слідчого управління СБУ повідомили всім трьом фігурантам про підозру за ч. 2 ст. 114-1 КК України (перешкоджання законній діяльності ЗСУ та інших військових формувань в особливий період, яке призвело до загибелі людей та інших тяжких наслідків). Двом фігурантам провадження обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Гендиректора ДП «Антонов» оголошено у розшук. Розслідування тривало за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора [4].

5 квітня 2023 року за процесуального керівництва прокурорів Спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Офісу Генерального

прокурора колишньому генеральному директору ДП «Антонов» повідомлено про підозру у службовій недбалості. За даними слідства, экс керівник держпідприємства з 30 січня по 24 лютого 2022 року неналежно виконував свої службові обов'язки щодо забезпечення збереження майна. Внаслідок цього транспортний літак АН-225 «Мрія» своєчасно, до початку повномасштабного військового вторгнення рф на територію України, не було транспортовано з небезпечної зони – аеродрому АТП «Антонов» у смт. Гостомель Київської області. В результаті обстрілів військовослужбовцями держави-агресора повітряне судно було знищено. Державі завдано майже 8,5 млрд грн збитків. Досудове розслідування здійснювалося слідчими Головного слідчого управління Нацполіції України за оперативного супроводу співробітників УСБУ в Києві та Київській області та Кіберполіції Нацполіції України [5].

Слідчий суддя суду першої інстанції ухвалою від 9 березня 2023 року обрав стосовно підозрюваного Сергія Бичкова запобіжний захід у виді тримання під вартою до 7 травня 2023 року включно. Суд апеляційної інстанції залишив вказане рішення без змін. 28 липня 2023 року Прокурори Спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Офісу Генпрокурора скерували до суду обвинувальний акт стосовно колишнього генерального директора ДП «Антонов» за фактом службової недбалості (ч. 2 ст. 367 КК України). Досудове розслідування здійснювалося слідчими Головного слідчого управління Нацполіції України за оперативного супроводу співробітників УСБУ в Києві та Київській області та Кіберполіції Нацполіції України [6].

Таким чином, підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що екс керівник держпідприємства неналежно виконував свої службові обов'язки щодо забезпечення збереження майна, що потягло за собою наслідки у вигляді знищення літака АН-225 «Мрія». Важливість даного розслідування полягала не тільки в завданні великих збитків державі, а й у значущості знищеної «Мрії». Літак був національною гордістю та великим досягненням, його знищення стало сумною новиною для всіх українців. Разом з цим в українського народу зародилась нова мрія - перемогти ворога та відбудувати новий АН-225«Мрія». Президент України Володимир Зеленський у травні 2022 року оголосив, що Україна збудує другий найбільший у світі літак «Мрія». За його словами, новий літак «Мрія» присвятять пам'яті загиблих на війні пілотів.

Література

1. Агресор знищив найпотужніший український літак АН-225 «Мрія» – розпочато розслідування. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/agresor-znishhiv-naipotuznisii-ukrayinskii-litak-an-225-mriya-rozpocato-rozsliduvannya> (дата звернення: 24.10.2023).
2. Відеозвернення на ютуб-каналі Dmytro Antonov. URL: <https://youtu.be/AFTJyCtYRRs?si=dfvN99Z0KPA8VqJ0> (дата звернення: 24.10.2023).
3. СБУ розповіла деталі розслідування щодо знищення АН-225 «Мрія». URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-rozpovila-detali-rozsliduvannia-shchodo-znyshchennia-an225-mriia> (дата звернення: 24.10.2023).
4. СБУ повідомила про підозру екскерівникам ДП «Антонов», чиї дії призвели до знищення «Мрії». URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-povidomya-pro-pidozru-ekskerivnykam-dp-antonov-chyi-dii-pryzvely-do-znyshchennia-mrii-video> (дата звернення: 24.10.2023).
5. Повідомлено про підозру екскерівнику ДП «Антонов», через службову недбалість якого знищено «Мрію». URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomleno-pro-pidozru-ekskerivniku-dp-antonov-cerez-sluzbovu-nedbalist-yakogo-znishheno-mriyu> (дата звернення: 24.10.2023).
6. Судитимуть екскерівника ДП «Антонов», через службову недбалість якого знищено «Мрію». URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/suditimut-ekskerivnika-dp-antonov-cerez-sluzbovu-nedbalist-yakogo-znishheno-mriyu-2> (дата звернення: 24.10.2023).

УДК 341.824:338.47 (043.2)

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,
Ребека В.М., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА РЕАГУВАННЯ НА АВІАЦІЙНУ ЗЛОЧИННІСТЬ

Терміни «запобігання злочинності», «попередження злочинності», «припинення злочинності» також часто вживаються в літературі та нормативних актах. Деякі автори не вважають за потрібне розрізняти семантичні відтінки цих понять і вважають їх синонімами загального поняття «профілактика злочинності», однак між ними існують певні змістові відмінності [1, с. 11].

Термін «попередження злочинності» можна розуміти як у широкому, так і у вузькому сенсі. У найширшому розумінні профілактика є синонімом профілактики. У вузькому розумінні під